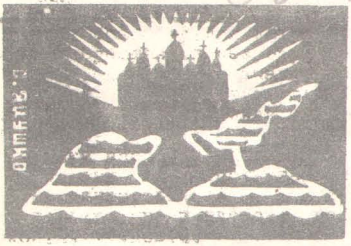

Вар. о. ар. Вальчук

БАТЬКІВЩИНА

РІК ВИД. П. Ріміні УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК Італія ЧИСЛО 48.6.1946

ДШ

ЗА ТРАДИЦІЄЮ

/ Ше до роковин "Просвіти" /

З уваги на брак місця в попередньому числі нашого тижневика, присвяченому 78-м роковинам існування "Просвіти", статтю про працю Товариства "Просвіта" в нашому таборі ми були змушені перенести до цього числа.

Редакція.

Минуло 78 років від тієї незабутньої хвилини, коли на українських землях, а точніше - в Галичині, 8 грудня 1868 року повстала найповажніша й найбільш заслужена українська установа, Товариство "Просвіта". Її роля в житті всіх верств українського народу та в визвольних національних змаганнях України належить до першорядних. Це годі описати, або змальовувати в кількох словах, бо вичерпну історію "Просвіти" було б треба зібрати в багатотомів літературно-наукових і історичних праць, обґрунтованих найрізноманітнішими документальними даними. "Просвіта", як культурно-освітнє й суто громадське товариство, відоме кожному українцеві, від степів Кубані до верховин Карпат, це товариство не занедбало ні однієї ділянки культурно-освітнього та громадського життя українського народу. Нелегко уявити собі, якого величезного розвитку досягла б "Просвіта", якщо б вона продовжувала свою працю в Українській Самостійній Соборній Державі. Що "Просвіта" не замовлялася та працювала також і під натиском різних ворожих сил окупантів, це тільки збільшує її заслуги. Наїздики та гнобителі України відчували силу й вагу цього товариства й намагалися знищити його дощенту.

Рятуючись від національного знищення та зберігаючи себе, як цілість, український народ мусів залишити рідну Україну і відійти на далекі, чужі землі, мусів емігрувати. Але українські емігранти не забували й на чужині, що вони українці, що мають свою власну культуру, звичаї та традиції. Вони пам'ятали й пам'ятають, що віддання носієм української національної культури є "Просвіта", де б українці-емігранти не поселювалися, навіть тимчасово, скрізь повставали клітини "Просвіти", які згодом об'єднувалися й творили культурний центр українського життя. Не диво, отже, що це товариство існує у Франції, Канаді, Аргентині, Америці, Парагваї. Засновано таке товариство і в нашому таборі. Датою створення нашої таборової "Просвіти" є день 15 травня 1946 року, коли відбулися перші Установчі Збори, скликані ініціативною групою в числі 15 осіб. З цього моменту й існує таборове Товариство "Просвіта".

Які були початкові труднощі в праці товариства всі добре знають. Таборні обставини, умови життя за дровами, відсутність тривалого, постійного зв'язку з культурним світом, цілковитий брак матеріальних засобів, - все це не відстрамувало ентузіастів, що їх число сягало ледви 60 осіб. Сьогодні в Об'єднання Таборових Товариств "Просвіта" налічує понад 3 000 членів. В кожному блоку організовано блокове товариство, з власною управою. Саме блокові товариства проводять тепер усі культурно-освітні праці. Таких блокових товариств нараховуємо 12. Вони мають свої власні домішки-читальні, в деяких блоках обсяг культурно-освітньої праці зріс настільки, що треба було поширити домішку з одного барачку до двох - 1-ий Блок/.

Розвиваючи та поширюючи свою муравлину працю, "Просвіта" проникла до "нашого найменшого брата", до пересічного таборовика. "Просвіта" розпочала вже і працю по штрах, де мешкають таборовики.

Об'єднанню поширеного й поглибленого змісту набрала культурно-освітня праця таборових товариств "Просвіта" після перевиоряду, що відбувся 23 вересня 1946. До того часу Товариство існувало на основах тимчасового правління й було помічним чинником у культурно-масовій праці культурно-освітнього відділу табору. Після переходу на постійний статус та після виборів нових управ, поодинокі клітини набули форми, які нагадують вже є "Просвіти" на різних землях у передвоєнні роки.

сних роках, урахувачи, ясна річ, таборові умовини й обставини. Всі таборові Товариства об'єднані в одне тіло - "Об'єднання Таборових Товариств "Просвіта", яке й керує, фактично і юридично, на чисто демократичних засадах, низовими товариствами.

Поза тім позитивними вислідами праці організаційної натури, що їх має на сьогодні таборова "Просвіта", можемо ще ствердити й таке відрядне явище, що в лавах товариства зосереджується здоровий, національно свідомий елемент, готовий кожночасно своєю працею служити збірності. Ініціативу культурно-освітньої праці перебрала вже громадська маса. Висліди праці не залежать уже тепер від окремих культурно-освітніх референтів блоків; за неї відповідає тепер уся управа, яку вибрали в безпосередніх виборах члени. Дем зросла активність і самодіяльність мас. Що це так, - на те багато доказів. Сьогодні, нпр., вже не можемо прирівняти колишніх полкових читальень до читальень, які існують у блокових "Просвітах". Самі члени приймають діяльну участь у обладнанні та прикрасі домівок. Зросла активність у праці мистецьких самодіяльних гуртків /хорів, оркестр, гуртків художнього читання тощо/, у влаштуванні різних акцій до річниць українських національних свят, у відкритті рефератів і в іншому. В теперішній момент усі товариства організують самоосвітні гуртки, яких ціллю є дати членам знання з ділянок історії України, географії, літератури, історії визвольних змагань українського народу й інше. Й це багато інших досягнень таборової "Просвіти", яких не будемо тут вичисляти. Не бракує й недоліків. Одним із головних є те, що "Просвіта" не охопила зповні своїм членством усієї таборової інтелігенції. Можливо, це й не вина "Просвіти", можливо, що деякі інтелігенти вважають нікче своєї гідності й вартості бути членом "Просвіти".

Головне своє завдання - виховувати майбутнього повновартісного громадянина Української Самостійної Соборної Держави, об'єднання таборовиків в одну національну цілість і поширення знання таборовиків - "Просвіта" виконує. Вона тим і цінна, що в її лавах об'єднуються всі таборовики, від високоосвіченої особи до звичайної, пересічної одиниці нашого загалу. "Просвіта" навчає плекати властиві українській нації чесноту, вона зберігає культуру й побутові традиції та підносить їх на вищий щабель. Вона вчить і показує ділом, що знання - це сила.

"Просвіта" цінна ще й тим, що навчає кожного члена й не-члена любити й шанувати свою рідну національну культуру, бути гідним сином свого народу, любити рідну землю, незалежно від політичних переконань, світогляду, релігії й культурно-освітнього рівня.

В "Просвіті" кожний її член знайде собі працю. Той хто бере на себе моральний обов'язок перед спільнотою, мусить і виконувати його. А серед української нації таких, що не бажають бути корисними для України й українського народу, здається, немає. Коли ж найдисає б такі, то вони не в Україні, а вороги українського народу.

Наше таборове товариство має ще великі завдання на майбутнє. Головне з них - розвинути культурно-освітню працю так широко, що б вона не лишала поза собою ні одного таборовика, щоб кожний таборовик став активним її членом. Кожний мусить пам'ятати, що всі ми зобов'язані служити Україні, яким це не було б способом. Відний край змагається в огні та боротьбі за своє право на вільне, самостійне існування. Наше перебування на чужині, як довго воно не мусить б зривати, є тимчасове. Ми мусимо тут, закордонем, допомагати йому чим можемо, а в першу чергу мусимо приготувати себе до того моменту, коли Україна покличе нас до боротьби. Іде вже час, коли позстане, омита кров'ю своїх героїв, Українська Самостійна, Соборна Держава і в ній будуть мати місце тільки повноцінні, освічені й готові на всяку жертву громадяни. Бути такими навчить нас тут, в таборі, утілки, наша таборова "Просвіта".

Кожний таборовик - член "Просвіти"

В.Д. СОН УКРАЇНСЬКОЇ НОЧІ

"Гей, там, у Ляндеку,
В тирольській дірі,
Там квітне мистецтво
У Драмстудії..."

Так говорить актор Чолган у своєму конференсі, при виставі нової ревії силами драматичного театру-студії, під керівництвом Йосипа Гірняка... "Влакитна авантюра" / на тему сучасного емігрантського життя /, "Мати і я" / за М. Жильо - ним, що викликала жваву дискусію, ствердивши тим актуальність вистави / і тепер - "Сон української ночі" / цього - часна персоналізація вічного народнього образу Мамай - воляка й мистця / - ось досягнення молодого театрального колективу за короткий час його сценічного життя. Тріщать і "прахом розлітаються" заплановані побутові штампи малоросійщини, а старші актори, схилившись духові талановитого молодняка, виносять на театральний смітник свої передрілі величезні амбіції.

На відкритій сцені нової вистави "Сон української ночі" - прості, окрімні декорації: струнка тополя, місяць на небі, соняшник, гранатове, засяне зорями небо, звуки ніжної пісні без слів - складають чудовий настрій. На тлі мелодії - голос Ночі, тексту Миколи Гоголя: "Чи знаєте Ви українську ніч?" За останніми словами чути здалека відому чумацьку пісню:

"Ой, у полі озерецько,
Там плавало відерецько:
Соснові клепки, дубове денце,
Не цурайся, моє серце!"

і на сцену виходить чумака Мамай з своїми двома приятелями. Вони вертаються з Криму і мріють про хату, галушки, пампушки та запіканку. Одне тільки лихо вдома - це Мамаєва жінка Івга й, замість неї, він радше б побачив найстаршу відьму з Лисої гори.

Ніби на його бажання, серед грому й овисту з'являється на екрані декоративного задника сільветка найстаршої відьми. Він кадає в неї меду. Сільветка зникає, а на сцену вибігає чепурна шинкарочка, підносить Мамаєві меду-горілки, танцює й кокетує його. Не вдерхалися й дві старі чумаки, його приятелі, й собі також ідуть у танець. В захопленні Мамай зовсім забуває про вередливу Івгу...

Та ось шинкарочка зникає й серед грому лунає голос відьми: "Відьма й шинкарочка в одній особі - це я, твоє жінка Івга! За зраду каратиметься твій дух, замкнений в пляшці..." І все зникає... На екрані рисується тільки сільветка пляшки, в якій спочиває дух славного Мамаєва.

Проходять роки, проходять сторіччя, тільки українська ніч незмінно чарує своєю красою... А в пляшці тихо спочиває душа Мамаєва...

Аж однієї ночі чути звуки "Pas d'Espagne". Це танцює царський двір. Реверанси, шестет балетного хіночного вбрання, звуки фанфар, і до гурту аристократичних масок входить цар із здегенерованим обличчям. За його знаком, продовжується "Pas d'Espagne"... В музику врывається гарматні постріли. Аристократія деревеніє з жаху. На сцену, під звуки маршу, з'являються нові постаті. Це робітники-революціонери. Вони кидаються на танцюючу аристократію, а ці просять на колінах помилування. Хтось із робітників підносить царя за комір сорочки догори й кидає ним об землю. Живий образ, завислий спливає...

На екрані - дата "1917 рік". Чути спів:

"Ех, яблочко, куда котилась,
Махну в руки попадець -
не воротилась!"

Пісня затихає, а її змінив спів денакінської кавалерії:

"Оружьем на солнце сверкая
Под звуки лихих трубачей,
По улямцам пыль поднимая,
Проходил полк гусаров-усачей..."

Далі лунає польська пісня:

"Jak to na wojence ładnie,
Kiedy ułan z konia spadnie...
Koledzy go nie żałują,
Jeszcze koni go trątują..."

і, нарешті, переходить пісня УСС-ів:

"Не сміє бути в нас страху,
Ні жадної тривоги,
Бо ми є ликарі грієні
Залізної Остроги..."

Проходять бурхливі роки. На екрані - дата "1920 рік" Віденська каварня. В ній сидить чумака Мамай, що прокинувся від столітнього сну. Він тепер амбасадор Пашківської волості, виїхав у світ шукати підтримки для своєї держави - Пашківки. З ним теж його друг рутенець - посол царсько-королівського парламенту старої Австрії. Обидва виголошують свої "баржисті" промови. Чотири дівчини починають танцювати "вінервальс", далі тріо-кантан, знову вальс в одній парі. Сцена закінчується співом трьох дівчат "Sag beim Abschied..."

З Відня Мамай з своїм другом рутенець іде до Парижа, в центр світової дипломатії, стає відомим політиком і, як амбасадор, скрізь шукає підтримки для своєї держави. В паризькій каварні співає одна псевдоспівачка, виступає чоловічий квартет і, нарешті, Мамай танцює танго з однією парижанкою. З уваги на великі здібності, героя запрошують до Голівуду.

Тут Мамай асистує при накручуванні фільму "Ой, не ходи, Грицю". Маруся, стелюючи, виголошує монолог із останньої дії про любов до Гриця-Жоржа. Він приходить до неї у вишиванці й цраку та запрошує на тансінг. Маруся відмовляється, частує його коньяком. На прощання Гриць співає їй танго "Ай дяв ю", а далі конас від ціянкалія, що його дала йому Маруся. Збігає Хома, телефонує по лікарську допомогу й хоче втікати з Марусею, але тут Грицько зривається й викликає Хому на боксерський двобій. Судить Мамай...

З Голівуду Мамай іде до Індії, де в гаремі магараджі перед ним танцюють одаліски. В часі відсутності магараджі, мимом, що цей дуже гарно з ним обійшовся, Мамай закрадається до його гарему й заводить романс із його першою жінкою...

Остання сцена зображує Мамаєва, як він живе в Сан-Домініго, як Робінзон Крузо. Його П'ятниця, гарна смаглява малайка, знаходить на березі моря радієвий апарат. З нього чути звуки "Bei der Kasse - Neil Siegl..." На екрані з'являється сільветка фірера, лунають голоси: "Viva Duce!", що поступово переходять у пісню "O, zele mio!..." Мамай хоче замкнути чортову скриньку, коли чує голос Києва. Це військове звітчення на "обезпеченням руском язике". Кінцеві слова комунікату говорять: "Атомово бомба, скинена на Гірошіму, покінчила війну. На світі знову мир." І знову лунають приємні звуки Мамаєвої сопілки...

Раптом П'ятниця заважує на морі корабель, а на палубі - дружину Івгу. Переликаний Мамай ковається знову до пляшки, а сердята Івга кидає її в море... На сцену збігають "апатриди" з Ляндеку й закінчують виставу співом емігрантського гемму.

Сцени цієї радіо-ревії переплетені вдалим конференсом. Тут і політичні новини, і тяжке життя, з якого врятує ідеологічно-патологічно-фінансовий світогляд, і захист принципу "мистецтво для суспільства"... І все - в абсолютній переважній більшості - силами молоді, що самокритично співає про себе:

"Студійці-соколи, - хоч пальці лизать:

Ім всім лиш у футболі, не в театрі грать...

Тепер у нас вистави з дискусією

І назва змінилась в "Політ-студію"...

Сказати про дівчаток цось злого - то гріх,

Хоч би одна гарна була вам на сміх...

Так із ляндеківської діри пробиваються в широкий світ молоді проліски майбутнього нашого театру.

КРАПКА НА ДІ

Від редакції!

Згідно з бажанням, на наші руки вплинув лист / тим разом теж з-за табору, що в частині територіальних проблем, порушених уже раз на сторінках нашого тижневика, в статті-листі студентки з Німеччини гл. "Батьківщина" ч. 45/59 /... думки, висловлені в листі, не вважаємо за вирішальні, й тому ліквідуємо їх у дискусійному порядку.

..... Дякую тобі, друже, за те, що надсилав мені Вашу пресу. Це є найкращий зв'язок із вами, які й досі сидите за дротами. Коштовний таборовий часопис - для мене велика радість, а особливо радісно було чіти, коли я дістав останній номер "Ліття в таборі" / 150/та "Батьківщина" 45/59 /... Радісно чути, що в обох тих часописах одночасно розміщені статті, які так близько підійшли до реального життя, до емігрантської дійсності. Цішу про вступну статтю в "Ліття в таборі", передруковану з ЛІС, і про другу, з

"Батьківщина", що є витягом із приватного листа якоїсь мабуть, дуже милої, панночки, що, хоч і молода, але вміє критично дивитися на життя з його плюсами й мінусами.

Признаюсь собі, друже, що самий факт появи тих статей у Вашій пресі має велике значення, бо здається мені, що й Ви, Воляки, теж грішите у Вашому таборовому житті тими ж гріхами, про які пише О. Зеленецький, а водночас напевно є між Вами й такі, що покурають себе аж згадає панночка. Тому ці статті можуть бути першим кроком на шляху, який провадить від чужинства та безплідного політиканства до реальної праці над відновом української державності. Це мене дуже й дуже тішить.

Ти знаєш, друже, що я, хоч і на волі, але почував себе більше самотнім, ніж їа там, за дротами, а тому люблю поділитися з Тобою своїми думками; дозволяй же й тепер висловити їх, а саме, хотілось би мені розвинути думки п.с.з., бо він підійшов дуже близько до окреслення наших реальних завдань, але бракує йому "крапок над і". Без тих крапок, боюсь, і та стаття, й дівочий лист скоріше забудуться в Вашому

таборі, як засудило багато чечого гарного, до вже раніше писалося у Ваших часописах. Отже, дозволя мені поставити ці "крапки над і". Якщо вважатимеш мої думки вартими уваги інших, подай їх своїм приятелям під розвагу, а якщо вони видадуться Тобі оттакими дурними писанням, що й дорожого слова не варте, скури, друже, на сигарки, нікому не показуючи. Починаю; пам'ятаю, як то в прологу "Батьківщина" - "... ось так ми починаємо-а-а-ем"...

Пан О. Зеленецький пише про а/ "... проблеми, до повинні займатися перше мірою в наш час. До тих проблем належать боротьба за відновлення Української держави та методи якими ми повинні послугувувати в нашій політичній тактиці, щоб ця боротьба принесла найбільше успіхів."

Далі пан О.З. докладно обосновує свою думку. І це повторюю тут його доказів, бо Вам доказувати правдивість цієї тези автора, вірю, не треба. Так, на підставі Твоїх листів і Вашої преси, я добре уявляю собі Ваші таборові настрої.

У цій статті читаємо далі: б/ "В той час, коли ціла Україна сьогодні стоїть у боротьбі, від неї не може відставати й українська еміграція" і в/ "в таких обставинах, як сьогодні, обставинах суворості, жорстокої більшовицької дійсності, в безпосередній боротьбі, край не має змоги вільно й докладно продискутувати та розвинути свої думки, гасла, ідеї. Це мусить і повинна робити еміграція." Це автор називає першим завданням еміграції. Я хочу сьогодні зупинитися тільки над цим "першим" завданням, бо дискутувати над цією статтею - неможливо, зашкалює тема, а стаття варта дискусії.

Так, Друже, виходить, що еміграція має дискутувати не на дрібні теми таборового життя, а на теми поважні, - "як то визволити Україну?" А панночка з "Батьківщини" саме й пише, що "... всі ці справи виповнюють ціле наше життя". Виповнюють, але як? Вона й відповідає: "Кожний доносить собі голову й думає, думає, аж поки не впаде в політиканство". От, молодці - панночка! От так взяв би та розділював б/ "і/ /Бацю Твою, Друже, іронічну усмішку, мовляв, чи вона це хоче поцілувати від тебе, от такого підтоптаного, вже й жисого кавалера? / Але досить жарти!

Значить, треба дискутувати, каже п.О.З., а панночка - "політикувати, а діла не роблять". Як же бути, що робити й кого слухати? Мені здається, що ми питаємо добре та й відразу зрозуміємо, коли признаємо, що найголовнішим негасням кожної еміграції, а нашої зокрема, є те, що коли дискусія складається з того, що хтось говорить, а інші слухають, то в нас є кому дискутувати, а немає кому слухати. Забагато говорять наші емігранти, забуваючи, що в житті взагалі треба вдвічі більше слухати, як говорити. Тому й Бог дав два вуха, а одні уста... Забагато говоримо й ділку не старемося, щоб із того говорення дось корисне вийшло; говоримо одне, а робимо друге! Це зрозуміло, що ніхто не може мовчати, кожний мусить говорити й ділитись своїми думками, коли йому серце болить у журбі за долю батьківщини, але ці розмови й дискусії матимуть якусь користь для справи тільки тоді, як їх будемо вести організовано, систематично, культурно

Не можна теж забувати про необхідність мати дось подібне до "страхи маршалковской" польського союзу, що, в випадку якогось хуліганського виступу /у Вас, у таборі, це є неможливе, кажу про цивільне життя/, нпр., галузування під час промови "ворога", замість річевої відповіді на його догана, хуліган "святочно" випроваджувала б, а то й виносила б із залі нарад.

Його ведуть, а він упирається, його несуть, а він ногами дригає. Винесуть, люди знову своїм ділом, уже без перешкоди, займаються. Якщо такої "страхи" немає, то краде й дискусії не робить, бо в нашому житті, як показує досвід, хулігани часто переходять громадській праці. Як "страхи" немає, то треба до дискусії збирати людей тільки однієї, а загальному, думки, щоб устійити й усунути розбіжності та вирішити нюанси. Можна теж збиратись тоді, коли немає сумніву в громадському вихованні учасників зібрання. Вскі скандали, бешкету й хуліганства на зборах інтелігенції підризять її повагу та значення в масах.

Інакше тоді буде користь? - питаєш. Велика, Мій Дрбий, величезна! Шляхом дискусій витворюється ідеологія, витворюється спільна думка; під час дискусії, що їх культурно та організовано ведеється на різні, навіть на найбільш дразливі теми, навіть із політичними "ворогами", мусить укінці витворитись враження в більшості дискутантів, що порушена справа не може бути вирішена багатьма різними засобами, а одним, або двома, або, нехай, трьома; це дуже важливе для формування в майбутньому єдиної думки більшості. Такі дискусії призвичаяють політичних "ворогів" говорити поміж собою спокійно, говорити правду, бо саме в таких дискусіях виходить наверх уся злоба тих, кому зовсім не лежить на серці загальна мета даної громади. Тут маю на думці амбіціонерів, що ім партійні накази та партійний авторитет заслонять дійсну мету - у нас, згідно з окресленням п.О.З., - відновлення Української Держави.

Скільки непорозуміння, скільки перешкод у нормальному бігу громадського життя може б уникнути шляхом добре організованої дискусії, коли б особливо увагу звертали на можливо однаковий інтелектуальний рівень зібраних, коли б розважно складати план дискусії, намічувати провідні питання, доповідачів, укладачі проекти резолюцій тощо.

Ті, мабуть, питаєш: "Дозволя, Друже, та яка ж із цього користь для української справи, та ще для справи такої великої ваги, як визволення України, до чого, хтось буде дискутувати над нею? Дискусіями, хіба, держава не відновлює!" - Твоя правда, Друже, свята правда! Чому б то й у нас не так, як у людей, - слухайся проводу, й на тому кінець? Але в тому то й річ, що "й у людей", поки проводу почали слухати, були дискусії, хтось когось переконував, прислухував, а потім уже, коли шляхом дискусії створилась більшість, що мала силу іншим наказувати, тоді всі дискусії припинились, один наказував, а решта слухала

і виконувала. Але в тоді остаточний вислід того "слухання" був той, що "вождь" завів своїх слухняних земляків у Дріб-бу. Це сталося тому, що всі слухали та хвалили вождя; як дискутували, то так, щоб ніхто не чув, бо зразу боялися виступів меншості, а потім боялися, що та меншість перетвориться в більшість і неслухняних заворотить, по-нашому до "Іванової хати", а по-ліньому - до Дяків...

Кажуть, колись, у старі часи, коли то ще не енергійна, почва життя молоді, а старі дурні державним життям керували, трапилася така подія: Покликав царський шах свого міністра та й питає: "Ну, як там, мої вірнопіддані перси, чи всім вони вдоволені?" "Всім задоволені, Ваша Милість". - "А звідки ж ти знаєш, що вони задоволені?" - знову питає шах. - "Немає нарікань, значить, задоволені." - "А чи ти опозицію маєш?" - "Не маю, Ваша Милість, хто б то

посмів мені бути в опозиції?" - "Ах, ти, такий-сякий си-ну! Звідки ж ти знаєш, що ти добре урядувеш, коли нікому до слова прийти не даєш, а від усіх тільки бажаєш, щоб тебе слухали та хвалили? Щоб завтра мені була опозиція!"

Ясно, що без опозиції, тобто без права вільної думки, кожна держава не встоїться, бо завжди у вождів починається, як Йосиф Вісаріонович колись висловився, "годовокруженіє от успехов". У висліді, вийде не осяг, не здійснення ідеалів, а щось зовсім інше, те, що "по-науковому" називається "амба", а по-простому, з-німецька - "капут".

Отже, навіть у державному житті вільний обмін думок є необхідний. В нашій емігрантській дійсності частогусто висліді дискусій можна подати в інші громади, в центральні установи, в пресу, а тоді, на підставі цього, у центрі, який є покликаний до вирішення загально-емігрантських справ, витворюється правдиве враження про настрій та думки всієї еміграції. Люди, що стоять на її чолі, фахові політики /кожний може висловлювати свої думки теж і в політичних справах, але не кожний може бути політиком/, знаючи думки та настрої еміграції, приймають свої рішення, або провіряють і справляють свої задуми. Інакше - еміграційний центр у своїй праці може повиснути в повітрі.

Ця моя думка, так сказати б, модно-демократична, не подобається, напевно, тим, хто - до речі, слухно - вважає, що під час боротьби не центр до нас мусить прислуховуватись - так, а маси мусять сліпо виконувати директиви центру. Так, напевно, є зараз і в Україні, й інакше бути не може. Там іде боротьба, немає часу на дискусії. Власне й тому особливо важно, щоб той емігрантський центр був у зв'язку з краєм, із тими, що там, в Україні, керують збройною та й іншою боротьбою, на всіх ділянках життя. Край бореться й не має часу на дискусії; він, як пише п.О.З., не може дискутувати в обставинах боротьби з більшовизмом. Ось чому еміграція повинна виконати цю чинність і висліді цієї праці подати країні.

Крім того, центр боротьби в Україні має, напевно, якийсь орган, який змушує маси до послуху, а на еміграції такого органу немає й не може бути; хай би хтось спробував його створити, то створився б не один, а десять чи двадцять /скільки партій, стільки й органів/, а в висліді - не політична праця державницької думки, а загальна різня й компромітація на міжнародньому форумі були б оводом такого діла. Зрештою, хтось чужий всі ці органи позамікав би, а той еміграції сказав би: "Сидіть тихо, як хочете взагалі тут сидіти!". Значить, дискусій не мінемо, отже треба взяти їх у такі рамки, щоб вони не шкодили, але помагали і країні й еміграції.

Коли ми звикнемо шанувати не тільки свої, але й чужі думки, тоді люди, що різно думають, але однаково люблять рідний край, однаково прагнуть до відновлення незалежної України, не будуть тягарем і ганьбою краю, а можуть бути йому помічниками. Вони зможуть робити на чужині те, чого в край робити не можна, не тільки диспутувати, як про це каже далі п.О.З. Коли ж ми не навчимося того, не знайдемо шляхів до порозуміння в справах загальних, найважливіших, - тоді будемо тільки компромітувати край та його боротьбу. Це, хіба, ясно! І це не значить, що всі партії мусять об'єднатись, бо це знову була б стара помилка, яка веде до катастрофи, до того, що знову забракне опозиції й вільної думки. Мусить бути центр, як пише мила панночка, що об'єднував би всі ці партії в загальному змаганні, а не касував їх. Та я розумію завдання еміграції, що його п.О.З. називає першим. Мені здається, що, коли б еміграція мене послухала, /теж претенсії!/, то, мабуть, і мила панночка не впадала б у "Богданову розпуку", бо шляхом дискусій виявилось б, що вічно й тільки дискутувати - не можна; виявилось б, що треба щось робити, а від роботи й розпука згине, і її місце займе моральне задоволення.

Хіба... хіба, що хтось і дискутувати не хоче, і робити теж не має наміру. Йому порадимо, хай вчиться грати у бридж, може, й від того воліє користь бути, може, довелося йому колись грати з Черчилем, під час бриджа віскі попивати, а по віскі виплакатись у його камізьку, мовляв: "які то ми біді, українці; такий, подумайте, гарний та талановитий народ, а ось, сер, держава своєї не маємо і всі нас кривдять..." Та це належить уже до дипломатії, а дипломатичне завдання еміграції п.О.З. називає другим. Тому й я сьогодні ним не буду займатись.

Як довілаюсь, що Ти, Друже, маєш писання не відразу скури, а прочитав його до кінця та й другим передав до прочитання і... "дискусії", - може, напишу ще; а як ні, то кину писати й шукатиму, як "Панночка з Батьківщини". "Сосбистого шаста"...

Бувай здоровий! Пиши! Не забувай!

Лій Старий.

В-ші

ВИНОЮ ПАРАНДЖА

Повага перед родом курбаші^{1/} Нанін-бека нїказувала мешканцям Дагбїту не минати чайхани^{2/} його сина. На килимах по-турецьки підкорчивши ноги, сидїли колом ровесники власника чайхани. Серед них можна пізнати і Бабай-бека по його осрібленій бороді, що відрізнялася від інших своєю довжиною й пишністю. Окремо від старих, сидїли в товаристві Нанїна молоді сарти^{3/}. Були всі його товариші, крім Кїмара, хоч, правда, ніхто й не звертав уваги на його несприятність. Кїмар ні з одним із них добре не жив, а вже особливо з Нанїном.

Третій рік син Бабай-бека виходив переможцем у купкарї^{4/}. Цього року Нанїн, виривавши у Кїмара кїзла, скинув його з коня так, що цей, упавши, зломив собі ногу.
- Кров'ю заплатиш мені за образу! - кричїв, корчучись від болю, Кїмар у сїд Нанїну, що переможно гнав коня, вимахуючи над головою пошматованим козлом.

В цей же день молодї сарти вибрали, замість Кїмара, Нанїна своїм курбаші. Душа самолюбного Кїмара була ще бїльшє вражена. Нанїн став його досмертним ворогом. Він перед Аллахом заприсягнув йому жорстоку помсту.

Гостї чайхани, облизуючи пальцї, пошмокували, дивуючись красї коньок Бабай-бека. Легкї як серни. бігали вони. подаючи, після смачного плову^{5/}, чай. Не один із товариства Нанїна хотїв одружитися з якоюсь із його сестер.

Випивши чай, старї узбекї курили пасвай^{6/}. Наканїня золотом різьбленого мшукта, що переходив із уст до уст, перелїталися опогадями молодостї, що втрачївала й безодне провалля минувшини.

Як рїтки соняшого проміння втрали дуги^{7/}, Дагбїт вкривав сїрною нїч... Нанїн, вийшовши з чайхани, пішов до кїмнати.

За хвилину, зодягнений у чорний мїсїний савошняний халат і чалму^{8/}, станув перед гїсїтївцями. Тїм часом перепросивши, сказав на вухо декількїм з них, що Бабай-бек примкнув очї й одобрївше похитав головою.

Коли тїм тїну сховала постать Нанїна, один по одному заговорили старї узбекї.

- Не помилюся Бабай-бек, коли назвав іменем дїда свого сина.

- Як дивлюся на нього, готовий присягнути, що бачу перед собою хорошого курбашї Нанїн-бека.

- Аллах дає нашим дїтям образи їх дїдів, щоб не забували нерозумнї сарти про дїла своїх славних предкїв...

- Бабай-бек! Я чув, що твій Нанїн звстївається йшї...

- при згадцї того іменї очї присутніх блиснули гнївом диких шакалїв. - Заборони йому це! Айшї не носить паранджї^{9/}.

- На цїлий Узбекїстан не знайти краси, рївної Айшї.

- Але вона зломилла наш старий закон. Дагбїт плює на слїди, де ступав її нога. Айшї - урус^{10/}. Паранджа зганьбила її честь.

Нанїн бачить її, злодїйку хребтїв Памїру, зрадливу Зеравшан^{11/}. Ось близько знайома скала, в якї заховалася пєтера, а в нїї...

Нанїн чув, як об скалу б'є каміння, що несе його з собою швидко вода. Ступав тихо. Ще один крок, два... Почула.

- Нанїн!

- Айшї!

Нанїн відривав від себе уста Айшї, дивиться на неї. В його душі сходить сонце... Грїє, приємно дразнить кров молодого курбашї. Знову довгий поцїлунок. Рука зупиняється на довгих косах, що, як листя корагач^{12/}, розсипалося на плечах...

- Досить, сядьмо!

З-під халату Нанїн витягає маленьку зурну^{13/}. Та сїдає поруч Айшї. До пискливих звукїв зурни приєднується нїжнїй голос дївчини.

Заздрить їх частю зрадлива Зеравшан, - їм це байдухе.

- Нанїн, Нанїн! - плескає об скелю вода. - Ти опинив чарачи Айшї. Послухай голосїв Дагбїту...

Не від одного з мешканцїв кїшлака чув Бабай-бек про відношення сина до Айшї. Не дав його за це, - не хотїв зразити серця гордого внука курбашї. Знав вдачу сина. Боявся, що, як заборонить йому зустрічатися з Айшї, Нанїн викраде її й утече назавжди з Дагбїту. Хотїв хитро, обережно відвернути його від ганьби, яка нависла над їх родом.

Під час обїду заговорив до сина старий батько:

- Нанїн, завтра поїдем до Самаркандї. Мій брат хворий йому треба допомогти в господарствї.

- Надовго?

- Я напишу, коли буду тебе потребувати...

З нетерпеливїстю ждав Нанїн на вечір, щоб бігти до скали, об яку плескала чиста. прозора воля гїрської річки.

По трьох мїсяцях Нанїн вертався із Самаркандї. Не доїхавши до Дагбїту, спинив коня. Назустріч їхав один із товаришїв.

- Несчастливий твій поворот - заговорив Анвар, привїтавшись із Нанїном.

- Чому? Вибрали, може, собі другого курбашї?

- Не смїйся, Нанїн. Підїли Кїмар видужав і, користуючись твоєю відсутнїстю, заволодїв серцем Айшї.

- Неправда!!

- Клянусь Аллахом, я чув сам, як він влєсливо брїхав, що ти не оженишся... Як внук славного курбашї Нанїн-бека, гордуєш нею. В нашїм товариствї плывав, смїючись із її краси. Кїмар клявся, що уб'є тебе за її образ. Вона повірила йому... Айшї зрадила тебе...

- Проклїття! - кризь зуби витиснув Нанїн. Повернув коня й їхав мовчазний поруч Анвара. Як тугаї сховали рїтки сонця, прощав його. Гальоном гнав до Дагбїту.

Швидко упорався в стайнї й зайшов у кїбїтку, до кїмнати. де помер старий курбашї Нанїн-бек. На стїнї, в фарбах перського килиму, виблискувала зброя дїда: ружницї, пістолї, шабїлї. Між ними, в самїй серединї, - великий кинджал. Нанїн здїйвив його, затримав у руках. Через сїрїну пїхву відчув його холодне лезо.

Переспросивши гостей, Нанїн похилився до вуха батька. Бабай-бєм похитав головою.

Тїм часом тїмчасово крався Нанїн. За ним лїталися тїни, що ховали в темнїчї слїди кїбїтки. Як близько видїли знайома скала, тїни зрадливий плескїт зєравшан...

Почула його крокїв зрадливий плескїт зєравшан.

- Урус! - гукнув Нанїн, виривавши Кїмара з пристраєних кїбїток Айшї.

Кїмар, почувши Нанїна, виривався. Кїшкою відскочив. У руках вилїнув нїж. Нанїн скочив до заховавши кинджал. Не встиг викопати з нїжнїх, як Кїмар кинувся на нього. Пригнувся й відомо напад ногою в живїт. Кїмар упав. Чуттє зєравшан знову на ноги... Він шалїв...

Скочив... Смертельний удар ножа попередив кинджал.

Вїдтїята рука Кїмара впала на каміння...

- Так карав мїй дїд зраду! - крикнув Нанїн у слїд ушкївачому.

Айшї плямачом звинувлася. Відлуччи ноги Нанїна. Підняв за коси... В її очах слїзю, баганїня, страх. Нанїн не бачив цього.

- Так карав мїй дїд зраду! - шумїло в його голові.

Чутї плескїт об скелю зрадливої зєравшан. Чиста вода спалахнула кров'ю, уносячи тїло жертвої красунї Айшї.

вїля чайхани старого Бабай-бека зїбрались мешканцї Дагбїту. Вони кричали. Батько Кїмара домагався негайного ув'язнення й суду над Нанїном. Грїзно затискались кулаки на рукоятках ножїв...

- Не дозволимо! Геть! - кричали старї узбекї.

- Не дамо нашого курбашї! - галасували молодї.

- Айшї зломилла старий закон, - вигукували жїнки, - Аллах покарав її за зраду! Виною - паранджа!

- 1/ курбашї = отаман віддїлу басмачїв, узбекських партизан.
- 2/ чайхана = чайня, ресторан.
- 3/ сарти = молодї узбекї.
- 4/ купкарї = народня гра з козлом, що полягає в великому спритї поодиноких кїнотчикїв.
- 5/ плов = смажений рїж з бараниною.
- 6/ пасвай = рїд тютюну, що його узбекї курять при святї.
- 7/ тугаї = очерет, комишї.
- 8/ чалма = накрїття голови, завїй, що його кладеться на маленьку круглу шапочку.
- 9/ паранджа = тоненька сїтка з кїського волося, що її носять узбекькї дївчата й жїнки від десяти рокїв жїття, як серпанок на лице.
- 10/ урус = пєс.
- 11/ Зєравшан = рїчка, що випливає з Памїру, гїрського хребта в середнїй Азїї.
- 12/ корагач = дерево, з листям величезних розмїрїв.
- 13/ зурна = інструмент, подібний нашїй сопїлцї.
- 14/ кїшлак = село.
- 15/ Самарканда = столиця Узбекїстану.
- 16/ кїбїтка = узбекька хатина, без вїкон; за вїкно служить дїра в стїлї, яка водночас являється димарем

ЩО НОВОГО В СВІТІ

ОГЛЯД ПОДІЙ

Іспанїя.

Минулого тижня центральним предметом заїквання й розмов вівсім несподівано став знову справа Іспанїї.

В п'ятницю м.т. на пленарному засїданнї ОЗН в Нью-Йорку бїльшїстю голосїв 14-6/ вирїшили зїрвати дипломатичнї зносини з урядом Фаланги й відкликати з Іспанїї дипломатичних представникїв. Єдиноким, що протиставився такому ставленню справи, були держави Латинської Америки.

НА МАРГІНЕСІ

Чи згїнув гітлеризм?

Що півторарічній повоснїй перемїщї, по укладї довгого часу конференцїї, з'їздїв, народ переможних

Совітський коментатор, як можна було сподіватися, в своєму звідомленні з радістю прийняв рішення ООН та назвав його болочим ударом у "деки" великодержави Заходу. На його думку, ці великодержави за всяку ціну хотіли відержати Іспанію при теперішньому стані.

Тим часом зненавиджена всіма Іспанія живе власним життям. Щоправда, прогнеспанські виступи витворили своєрідне невдоволення в нутрі держави. І так, недавно, вперше за час панування ген Франка, в Мадриді відбувся конгрес робітників, що в своїх наслідках викликав напруження серед консервативних кругів населення. Триста представників конгресу зажадало допущення робітників до участі в управі концернами, поліпшення соціального забезпечення й умов праці. В державі поширюється переконання, що конгрес являється першим симптомом росту "робітничих апетитів".

Важна є, що закордонні спостерігачі, які були присутні на зібранні конгресу, стверджують, що промови, виголошені на конгресі, нічим не вказували на те, щоб режим Франка був аж так нестерпний, як його представляють. Промовці вільно говорили про сучасні умови праці в державі, про потреби, привілей, якими користується армія й поліція, та про необхідність їх усунення. Але ніхто не встав й не виступив проти диктатури генерала Франка та проти нього самого. Та, хоч промовця ніхто й нічим не грозив, можна було вичути, що вони не порушуються в демократичній атмосфері.

Аль, що цей самий обсерватор, який дивиться з нами своїми спостереженнями, не був на засіданнях совітських професійних спілок. Цікаво, що вичув би він там...

Франція

Франція, яка все це не може отрястися від повсюдного приголомшення, останніми днями стала тереном дивних політичних дій.

По виборах, що з них переможцями вийшли комуністи, на засіданні парламенту відбулися вибори прем'єра міністрів. На загальне число 590 послів, 375 віддало свої голси за 74-літнього провідника соціалістів - Лео Блюма.

Блум прийняв становище прем'єра й заявив, що залишиться на ньому / з уваги на стан здоров'я / тільки кілька тижнів. Становище, в якому тепер опинилася Франція, Блум назвав критичним, а то й небезпечним.

Саме це останнє переконує нас у цьому, що вибір Блюма був одинокою дорогою до покращання ситуації. Особа Блюма є чи не одинока, що тішиться великою популярністю закордонно та авторитетом в нутрі держави. Французький загал добре пам'ятає, що теперішній прем'єр був єдиним, що в час найбільшої внутрішньої кризи в державі зумів здобути необхідну американську позичку. Тепер старий дипломат, а з ним і цілий французький народ, стоїть перед питанням: який уряд отвориться? Припускають, що керівництво державою візьме в свої руки новий коаліційний кабінет.

Персія

Події в Персії покотилися в зовсім непередбаченім напрямі. Після того, як війська уряду ввійшли до Азербейджану, ситуація основно змінилася, і то в користь перського уряду. Перський народ чіг наглядно переконатися, до чого ведуть махінації новонароджених "демократів" з-під знаку червоної зорі і як далеко можна таким довіряти. По проголошенні прокламації-заклику до народу боронити край до останньої краплі крові, "демократичний" провід потайки вивтаків в напрямі СРСР. Генеральний губернатор Азербейджану, "Мамет Паглов", передав місто Тебріс / столицю Азербейджану / урядовим військам, а водночас повідомив центральний уряд, що азербейджанська міліція готова підкоритися йому. Після проголошення цих вісток, в Тегерані наступило віпруження.

У відповідь на події, представник Росії в Персії передав перському урядові ноту, в якій запропонував проти вислання військ до Азербейджану, як проти порушення умов російсько-перського договору.

Публічна опінія Персії стверджує, що СРСР останніми часами майже не

підпомагав демократичного руху Азербейджану, а це тому, що не довіряв його провідникам. Становище СРСР нерішене також тому, що нафтові концесії в північній Персії, важні для большевиків, залежні від рішень парламенту. Постанова про приділення концесій може бути схвалена зойно по проведенні загальних виборів.

А м е р и к а

Наради ООН в Нью Йорку продовжуються. В минулому тижні Рада Чотирьох приступила до обговорювання питань Німеччини. Другою справою, що прийшла на порядок дня, була справа зменшення числа окупаційних військ в окремих державах Європи та справа Австрії. Молотов запропонував, щоб ці питання не обговорювати зараз, але відложити на дальший пляч. Своєю пропозицією він мотивував відсутністю совітських фахівців у Нью Йорку. Рада вирішила, щоб слідуєчі збори ООН, по Парижі, Лондоні й Нью Йорку, відбулися у Москві. На домаганні Бірнеса, який, здається, вже добре знає совітську "демократію", Молотов дав заповнення до представників преси на конференції в Москві зможуть подавати в цей самий спосіб, як робили в Парижі та Лондоні. Далше, Молотов звернув увагу зібраних на це, що, мимомешканевих трудящів, в Москві будуть пороблені всі заходи, щоб звітодавці мали всі можливості до праці й були вдоволені.

Перед початком нарад у Москві / 10.3.47., представники всіх об'єднаних держав зберуться де раз у Лондоні, 14.1.

Вже в Нью Йорку представники великодержав установили напрямні наради у Москві. Маж інших, на увагу заслуговують слідуєчі: склад майбутнього німецького уряду, підготовка самого мирового договору, справа кордонів та американський проєкт 40-літнього роззороєння Німеччини. Час підписання мирових договорів для Італії, Румунії, Мадяричини й Болгарії представники устїнили на день 10.2.47р.

Останнє минулотижневе засідання Ради Безпеки пройшло під знаком обговорювання справ Греції. Грецький прем'єр Тсалларіс у довгій промові в загальному образив положення в державі, а зокрема в Македонії. На його думку, стам новиде поважно загрожує світовій безпеці. Він ще раз зажадав від Ради Безпеки, щоб ця провела в цій справі слідство й дав конкретні докази, що македонські повстанці отримують від північних сусідів Греції поміч.

Югослав'янський делегат не лишився в довгу грецькому товаришеві. Він в коротких словах відкинув, а радше намагався відкинути, твердження представника Греції й цілу вину за випадки в Македонії приписав грецькому уряду, мовляв, він переслідує "демократичні" елементи.

П о л ь щ а

Як це ми вже чули, в Польщі йде підготовка до виборів, що мають відбутися в січні 1947 року. Рівнобіжно до цієї підготовки проходить масові арештування противників тимчасового уряду. Це, як сказати б, друга сторона підготовки.

Щеф відділу преси при міністерстві закордонних справ Польщі, ген. Грош, в розмові з представниками закордонної преси подав до відома, що в польських тюрмах просиджує від сучасну пору 71 тисяч людей. В'язні поділені на три категорії: 1/. злочинці, 2/. ті, що співпрацювали з німцями, і 3/. члени різного роду терористичних організацій. В число 71 тисяч не виховані арештовані, для яких ще не виготовлено актів обвинувачення.

Слова польського генерала вказують на те, що ситуація представляється "набагато краще" ніж в початках 1939 року. Кількість в'язнів дає основу припускати, що підтримку до виборів проводиться радикально та до польський тимчасовий уряд "спокійно" може глядіти в майбутнє...

В КІЛЬКОХ СЛОВАХ

бувший голова хорватської держави Шавеліч, якого визнали воєнним злочинцем, за повідомленням військової развідвисильні, перебуває в Ірані, в Росії американської армії. Шавелічові ведеться добре, напевно, як на

держав, коли перед світом руом стануло питання Німеччини, нам цікаво приглянутися, як уявлять собі розв'язку своєї справи самі німці. З комунікатів, преси і повсякденних балачок нам добре відомий твердий намір переможців приєоркати німецькі заходницькі інстинкти: розбороти Німеччину, віднаціфікувати, включити в сім'ю демократичних народів. В тому випадку нам не цікаво вглиблюватися в методи, до при їх помочі ці всі пляни мали б бути здійснені /назагал, вони вже й так відомі/, ми радше приглянемося, як відноситься до цього німецьке населення, як реагує, які серед нього настрої. В великій мірі послужить нам у цьому коротенькі радієві вісті й газетні звідомлення. Для прикладу, в скорочені наведемо декілька, що лежать нам під рукою:

Берлін, 11.11. В совітській зоні Саксонії нова серія підпалів фабрик. Уряд організує окремі охоронні відділи.

Ганновер, 12.11. В Північній Німеччині, головно в Діссельдорфі, голодові демонстрації. Командування британських окупаційних військ мусіло створити окремі відділи для охорони англійських жінок і дітей.

З Дрездену повідомляють, що німецькі саботажисти знову підпалили дві фабрики в сов. зоні Німеччини.

Провідник Німецької Соціалістичної Молоді зажадав амнестії для німців, уроджених по 1915 р.

В Баварії появилася новий "Фюрер" Ниме Альфред Люріц, провідник баварської партії Господарське Об'єднання Відбудови. Його промови в багатих відношеннях нагадують ГДДАП. Об'єднання користується великими грошевими засобами, невиразного походження, й має добрі інформаційні джерела.

В таборі полонених біля Гамбурга таборова варта побилла свіжо прибулих антифашистів.

В Груневальді застрілили британського старшину та його німецьку приятельку...

Ще в Німеччині. А в Австрії?

Газети повідомляють, що на австрійських університетах панують невизомі відносини, витворювані діяльністю націонал-соціалістів-студентів. Студенти-націсти, переважно б.старшини нім. армії, під час одного з зібрань побилли своїх партійних противників. Комуністичних і соціалістичних промовців зустріли окликами: "Повісити свиню!" Застрілили зрадника! Віденський університет, наслідком бешкетів, влада закрила.

В обох же державах, Німеччині й Австрії, особливо помітне вороже ставлення до чужонаціональних елементів, зокрема біженців. На нашу гадку, тут іде не тільки про те, що, мовляв, усі чужинці - "фашисти", асо, що чужинці "об'їдають" німецьке населення"...

Факт є фактом, сучасна Німеччина стоїть у скрутному становищі. Це знають не тільки німці на власній шкірі, але й стверджують чужинці, до переможців включно /нагадати б тільки промову Черчіля!/. Думки щодо метод направлення лиха поділяються. Одні хочуть це осягнути господарським, інші - політичним зціпленням краю. Не від речі буде подумати, що думають про справу німці.

Молодий німець в розмові зо швайцарським кореспондентом говорить про це приблизно так: "Коли мова про ведінку окупантів з німцями, то треба ствердити, що витворилися просто тяжкі умовини. Випадки, про які читається в пресі, це тільки перші предвісники страждів, що грядуть невідкладно й послідовно. Найздібніші голови руху спротиву перебувають тепер у ЗДПА й Росії, де прагнуть над досвідими атомовою енергією, що принесе загадку цивілізації. В цей спосіб буде піднена поразка Німеччини". Менше драматичну розв'язку німець вбачає в еміграції 20-ох мільйонів німців. На його думку, таке необхідне, бо німецький народ, як ніколи досі й як ніякий інший, являється народом "без простору". Що найзамітніше, найбільше пригожим тереном для поселення емігрантів німець вважає ... Росію. Річ очевидна, емігранти не сміли б бути розвинені по цілім СРСР, але мали б осісти компактною масою та створити окрему республіку...

Кореспондент називає свого спів-

ешафоті в Югославії" - говорить від себе совітський спікер.

На дочагання Югославії видати Павеліча, американський уряд відповів відмовно, впевняючи, що не знає місця перебування б.достойника малої хорватської держави.

Із-за браку робочих рук у Канаді, останні дві тисячі німецьких полонених, що перебувають у тамошніх таборах, не будуть репатрійовані. Іде тут головню про полонених, що служили в відділах німецької воєнної фльоти. Багато полонених зложило прохання про дозвіл лишитися в Канаді на постійне.

Грецький принц Філіп звернувся до англійського уряду з проханням призначити йому британське громадянство. Підсекретар внутрішніх справ заявив у Палаті Громад, що це прохання буде подданне прийнятно.

Вістки, наче б принц Філіп задумав оженитися з наступницею англійського престолу - принцесою Єлисаветою, не є правдиві.

Як повідомляє Польська Пресова Служба, з Гданська /данціг/ відтранспортували до Німеччини останні 37 тисяч німців. Таким чином Данціг остаточно відгерманізований.

Ген. Мек Нерн подав до відома, що незабаром американські воєнки отримають дозвіл женитися з німками.

За повідомленням Ройтера, комуністичні китайські відділи, в силі 15 тисяч людей, перейшли за мерзлу ріку Сунгарі /Центр. Манджурія/ й тим дали початок зимовій комуністичній офензиві.

В Празі почала радити конференція соціал-демократичних партій Середньої Європи. В конференції беруть участь представники Чехословаччини, Мадящини, Польщі, Румунії й Австрії. Чекають приїзду болгарської делегації.

З ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ

В новоствореному відділі перекладів при філософському факультеті в Граці в програмі студій - побіч інших - є й українська мова, як предмет навчання. Викладають в тій ділянці: пр. Г. Дуніцький - українське писемство ХХ ст.; д-р Самбірський - українська граматика й переклади та мр. Д. Генік-Везировський - українська мова в лектурі.

Гадаємо, - лишуть з цієї нагоди залідбурзькі "Нові Дні", - що це час справді радісна подія. Оце ж уперше після другої світової війни з університетської катедри в Граці дундає українське слово. Питання, - пише часопис далі, - як поставиться до цього українське студентство. Чи своєю чисельною участю закріпить становлення української мови, як предмету навчання в Грацькому університеті?..

Часопис "Українець у Франції", по 2-місячній перерві в діяльності, 1.12.46. появився знову, тим разом у збільшеному форматі й - як пише - тиражі та з мішкою, що з цим часом він перетинався з додатком до французького часопису в самостійний двотижневик. "Українець у Франції" - тише про себе часопис - і далі буде сповняти завдання самостійної національної газети, якої напрямком визнається великою, безмежною любов'ю до України й Українського Народу.

Від щирого серця бажаємо успіхів у корисній праці.

Голова Українського Конгресового Комітету в Америці, П.С.Думейко, передав на руки американської делегації на мировій конференції меморіал від імені 750 тисяч українців, що живуть у Америці. В газеті "Нью Йорк Геральд Трібюн" /європейське видання/ з 18.9. д.р. поміщена замітка про цей меморіал, під назвою "Україна не має кривдливого пред'явлення на мировій конференції."

"Українці в Америці, - подає газета, - дуже схвильовані тим, що Україна приневолена виступати на мировій конференції звичайним сателітом московського режиму. П.С.Думейко заявив американським делегатам, що офіційні українські представники на мировій конференції є представниками лише совітського режиму в Україні... Меморіал описує недолю, що її пережи-

ває тепер український народ: 500 тисяч українців були депортовані вже по війні на Сибір"... /"Укр. у Фр."/ Як довідуємося з "Останніх Новин", відомий український співак, героїчний тенор світової слави Михайло Чуда, в Великій Залі Музичного Товариства в Відні влаштував власний концерт, що на його програму склалися твори: Штрауса, Новака, Рахманіновського, Гайворонського, Чайковського, Верді й інших українських та світових музиків. Концерт перейшов серед захоплення своїх та чужинців.

На могилі поляглих українських воєнків з французького резистансу відбулася, в річницю визволення Дебюліну, панажиди й жалібна Академія. Крім численних українців, прибуло понад 300 французів, а серед них - місцевий мер, ректор Штрасбурзького університету і т.д.

Як повідомляє московське радіо, Дніпропетровській області звільнено з колгоспів 7 000 службовців. Крім того, 2 400 інших службовців позбавили праці та вислали на примусові річні роботи. Ця постанова була винесена, як кара за порушення колгоспного статуту.

З ПРЕСИ

Франко, чи Гібральтар?

Повоєний голодуючий світ знає телер принаймні, хто винен у цьому, що все це існує воєнна загроза, що остаточно нема довір'я між "мірлобними націями", до якого, зовсім зрозуміло, мало б дійти після зломання змаг "агресивних держав"; - Іспанія, франківська Іспанія в тому винна.

Звичайний читач міг би здивуватися: він не знав, що Франко завинив у суперечці за Триєст, а вже зовсім не чув, щоб Іспанія вислала до Туреччини якунебудь ноту в справі Дарданелів; що більше, цей читач не догадувався, або не дочувався, що в Палестині єврейські кідали бомби, що боротьба за Персію, яка ведеться ще дові, спричинена Франком, що Франко стоїть за горожанською війною в Китаї, за атомовою бомбою Америки, за воєною в'язом військової служби в Англії, за розрухами в Греції, - одним словом: нерезуєсний слухач радіо не мав поняття про те, що Іспанія, якраз Іспанія, яка лишилася нейтральною, географічно, політично, економічно майже ізольована Іспанія, загрожує мирові.

Що криється за цією нагінкою лівих елементів цілого світу проти Іспанії, проти Франка? - Найперше, без сумніву, бажання лівих поштовитися за становище, в яке вони попали після усунення еспанських республіканців від влади. Бо коли зняли під увагу, що Москва з своїм претіжем матеріально й духовою поміччю еспанським республіканцям була змішана в боротьбу, то й не диво, що ця сама Москва радо хотіла б тодішню, зовсім їй не до вподоби розв'язку скорегувати.

Але, коли вадти, що розумні мужі з Кремля вернутьсь почуваннями, можна сміло сказати, що не протифашистськими. Це ж Кремль виразно виказав, коли в серпні 1939 заключив з Гітлером пакт приязні, який дійно уможливив викликання війни і що йогс протягом тижня "по-плану" відпекалися. Кремль підтвердив це ще в квітні 1941, коли - вже після перемог Гітлера в західній Європі - вислав Гітлерові, переможному "вождеві фашистів", з нагоди його уродин, сердечні побажання Сталіна. Це, зрешті, Кремль доказав знову ще перед кількома тижнями, коли остентувано нав'язав політичні й господарські зносина з Аргентиною Перона, чим, що останнього американська "Синя Книга" визнала за "фашиста" й чим, що ця Аргентина стоїть у найкрайніх зносинах з фашистською Іспанією.

Ні, панове з Кремлю вже завеликі реалісти, щоб дозволити почуванням - хай вони будуть і людські - панувати над їх політикою. В боротьбі проти франківської Іспанії далеко менше мірорадіні ідеологічні основи, ніж стратегічні.

Звісний французький публіцист Пертінакс коротко наслідив куліси боротьби проти Франка в статті "Нью Йорк Таймсу" з 4.11.1946, де він твердить, що англо-американський генеральний штаб, після довгих студій, ієрійський півострів, а

формовня "нацистським западенцем" і вадить з цієї точки погляду сприймати його мову. Але ж бо нам вичається, що його слова - це голос пересічного німця. В правильності нашого переконання закріплює нас ще й німецька легальна брошура "Утиски можливості німецького народу". Й автор, навіть безліч фактів з політичного й господарського життя німеччини, доходить до висновків, зовсім подібних висновкам молодого німця, з тією тільки різницею, що виводає їх у менше різкій формі. В основному ж, думки обох поосякли старими і зважними ідеями.

Так, отже, вже навіть з наведеного стає ясно, що "заупокійну" по націонал-соціалізму ще далеко завчасно відсіпувати. Гітлерівщина, включно з її усіми ключами, живе собі далі в німецькому народі, а всі союзницькі протизаходи дають тільки, як досі, протилежні бажаним наслідки.

-Н-

зокрема Іспанія, в випадку війни в Європі або на Ельзаському Сході, вадли на увагу, як велику базу для вмаршу американської армії.

Пертінакс, на якому мусимо залишити відповідальність за це звідомлення, думає, що в випадку такої війни англо-саси свої мостові причілки розміщували б там, де змогли б безпечно зібрати свої армії, щоб відтак повести їх до протинаступу. І так, мали б північний причілок, що складався б з Данії, Бельгії, Голандії, англійської зони Німеччини, з Англією як запіллем і вихідною базою для літаків та південний причілок, що послужив би для вмаршу американських армій і повітряної зброї. В основному, так пише Пертінакс, Італія, простір докруги Триєсту та Греція були взяті на увагу як бастион під південний причілок. Але події останнього місяця мали б переконати американський генеральний штаб у цьому, що цей простір не можна уважати за пригосий для забезпеченої інвазії американських сил. Звідси, веде Пертінакс далі, цей план був занехаяний, а натомість увага англо-американських стратегів скерувалася на Іберійський півострів і Північну Африку... Американський і англійський штаби числять, що змасуванням людей і матеріалу в Іспанії, Португалії, Північній Африці й Сиділії/яку, до речі, Італійці зобов'язалися не мілітаризувати буде в спробі забезпечити Західню Європу.

Стільки дослівно "Нью Йорк Таймс". Із цього думачому читачеві та слухачеві вже причина нагінки проти Франка стане ясною: Москва висилє вперед своїх червоних і рожево-червоних сателітів, щоб провалом Франка й настановленням лівого уряду в Мадриді забезпечитись від можливостей переходу "іберійського бастиону" в користування англо-сасів. Закріпленням Іспанії й Гібральтару за "заприсяженим" урядом Росія перевела б наведений англо-американський план внівець та прибрала б до рук Західню Європу, як узляла вже Східню.

Вони говорять: Франко, але думають: Гібральтар... /"Базлер Нахріхтен"- 15.11.46./

"Український Філателіст".

Під таким наголовком появилася в італійському філателістичному журналі "Іль Франко Болто", ч.12, за місяць листопад 1946, стаття, яку передруковано в перекладі, з незначними скороченнями.

"Український Філателіст" - це один з найактивніших філателістичних гуртків, що існують в Італії, а не складається з італійців. Це є філателістичний гурток українських воєнків, заложений українськими воєнними полоненими, які після пору примієні в таборі полонених у Мірчапоре - Ріміні.

Ці юнаки, добрі воєнки та інтелігентні правничники, використали з відносною зорі й заложили в себе філателістичний гурток, який начислює 134 членів.

Гурток уложив собі складну програму, що в ній міститься не тільки організаційна всіх українських воєнків-філателістів, але й організування зборів, відчитів, вистав і т.п. В тій цілі гурток удержує постійний сутик із закордонним товариствами й гуртками, з редакційми каталогів "Герт" у Франції, "Міхель" у Німеччині та з українським пресою в Америці, Канаді, Аргентині й інших кра-

інах Західної Європи.

Та між завданнями гуртка є не тільки поширювати зацікавлення українськими значками й українською філателією взагалі, але також видавати пропам'ятні значки й інші публікації.

В серпні ц.р. надруковано один пробний аркуш значків, надхненних мотивами з життя полонених. Пробні аркуші надруковані в накладі 2 000 примірників, формат 21 x 30 мм., всі темно-зеленої краси. Кожен аркуш складається з одного блоку /якого відбитку подаємо /, довкруги ж його є 14 значків, у вартості валюти УНР з 1918 року, цеою в гривнях / 1 гривня = 100 шагів /. Проекти воєнів-малярів С. Діця / 10 і 50 шагів / і Ф. Дудинського / 20 шагів і 1 гривня /.

Значок 10 шагів представляє символічного сурмача на тлі таборової церкви й прапору Пластунського Куреня. На значку 20 шагів молодий полонений сидить затоплений у візії далекої батьківщини, а повстанці кидають гранату. Значок 50 шагів представляє полоненого, який піднімає смолоскип на тлі гори Монте Тіано, в республіці Сан Маріно. На значку 1 гривня - герб України вибивається на тлі двох перехрещених хрестів, книжки та двох зовів колючого дроту.

Написи кирилицею означають: Українська Таборова Пошта - Табор Полонених - Італія, а над блоком: Табор Українських Полонених - Риміні 1946. Лев, який є посередній блоку, є гербом міста Львова в Західній Україні, а з трьома коронами - це відзнака І. Української Дивізії.

Ціна одної серії 20 шп, блокю 35 шп, а цілого аркуша 100 шп.

Американці й штрайк.

Можна сказати, що перемога республіканців в американських виборах була водночас заповідженням далекосяглого відхилення від господарської контролі, що її цього часу ввів Рузвельт. Але ця перемога визначила теж становище американців до штрайків, які, чим, що охопили собою широкі маси, починають діяти населенню на нерви.

Для людей, що не бували в Америці, важко зрозуміти причини американських штрайків. Вони є - або були довгий час - визнанням усіми партіями середником до господарського розкладу, але для нікого не являлися чимсь революційним чи репресійним. В більшій частині вони були самозрозумілим наслідком кожної високої господарської конюнктури. Якщо працедавцеві йшло добре, робітники вважали, що саме це найвідповідніший час, щоб zorganizованим припиненням праці звернути увагу на себе та на свої домагання. Так, свічею твердити, що багато працедавців радо зустрічали штрайки; часто вони означали успішне поборвання надвишки продукції, якої в Америці найбільше болять, а при кінці якої сиділо найбільша небезпека, однаково для робітника як працедавця, - господарська криза, що потрясла Америку останній раз в рр. 1929 і 32.

Та по 1945 році, на думку підприємців та загальної opinіo, штрайки почали приоритати казкові розміри. Вони часто були звичайними перевірками сили, які частіше - як ось, нпр., на високооплачуваному Т-ві "Тренс Ворлд Айдлім Пільмен", що його робітники приступали знову до штрайку, - потрясли не тільки всіми фінансовими підставами підприємства, але й заторкали інтереси відборців.

І так уже від місяців. Америка перемучена штрайками, а тому, що всі професійні спілки стоять ближче демократів ніж республіканців, то корисне наставлення до останніх в огачтєво випадках означає негативне ставлення до перебільшеної гарячки штрайків.

І сьогодні, під впливом - а може натиском - подій, досі нерішених Труман готов енергійно виступити проти штрайкуючих. А коли це чинить, то має за собою не тільки республіканців, але й велику більшість народу. Преса вже довгий час докоряла президентові за його нерішучість. "Здається, президент Труман буде змушений вкінці зректися своїх довгих ранніх проходів, бо інакше, зовсім можливо, одного дня при своєму повороті зупиниться перед зачиненими дверима Білого Дому." - писав один вашигтонський щоденник.

Самі демократи дають президентові

до зрозуміння, що, подібно як колись великий капітал, так сьогодні професійні спілки, в своїх домаганнях є обмежені, а тому президент мусить зайняти досі й невдоволені становище.

Якщо Труманові вдасться досягнути його ціль, можна числитися з тим, що З'єдненіи Держави Північної Америки зможуть спокійно розвиватися, але коли це не вдасться, існує загроза, що обізвуться голоси за "сильним" чоловіком. А тоді таким може бути якийсь генерал, - може, Мек Артур, може, Айзенговер, яких уже сьогодні видвигаютъ як можливих кандидатів при майбутніх виборах. Сьогодні бачиться їх покищо як сторонніх людей, без ніяких шанс. Але такий погляд може скоро змінитися. Від Цезара до Августа, від Наполеона до Гітлера, "сильні люди" брали владу в свої руки менше при помочі своєї енергії ніж страху перед маревом неспокое.

Але, якщо навіть не зовсім поминати того роду можливість розвитку подій, то віримо, що вона не дуже правдоподібна та що саме консервативні чинники Республіканської Партії, більше ніж хто інший, чатимуть змогу привернути державі внутрішню стабілізацію, якої сьогодні вона так дуже потребує. /"Аі Вельтвохе" - 29.11.46./

"Тайни наших часів."

Під таким наголовком появилася в часописі "Ді Вельтвохе" стаття, що її автор в основі свого завдання кладе гасло: геть із кулісами в політиці! У вступі говориться про ряд споминів різних високопоставлених політичних мужів, споминів, що своєю появою відкривають широким кругам читачів вид на темні політичні історії та справки перед- і повосного світу. Якраз у політичній грі в закриті карти автор вбачає корінь багатьох нещастя, які, на його думку, зовсім добре можна було б поминати.

"Чи не маємо зуміву в цьому, - веде автор свої міркування, - що сьогодні також рідється "тайну політику", що сьогоднішній світ оточаний сіткою революцій, контрреволюцій і дівачьких на перший погляд, інтриг, які треба, одначе, поважно трактувати. При зелених столиках робиться напевно багато помилок, які в висліді не можуть довести до успішного кінця.

Якби це перед війною та в часі війни "добре поінформовані" державні мужи та світова преса знали дещо більше, вони були б напевно подбали, щоб у тайних інформаціях відділяти кукулі від пшениці й поминати зайві невдачі.

Сьогодні стоїмо перед необхідністю підслухувати тайни "наших часів", оо найважніші й ризальні подробиці політичних подій ховаються за кулісами "тайної політики". Ми знаємо добре, що у прекрасних, "ширих" промовах, що їх виголошуютъ на міжнародних конференціях, ніколи не почуємо повної правди. Це відчуває широкий загаль і відносить враження, що державні мужи поведуться з ним, як із недорослою дитиною, який батьки відбирають більшу частину власної думки.

В англо-саських краях зростає з кожним днем число "пригагних часописів", які найчастіше приймають форму популярних листів. Тим способом постають свого роду півофіційні пресові органи, які намагаються викривати та передискутовувати й найтонші політичні проблеми. Здається, що найповажніші зусилля в цьому напрямі поробив популярний англійський господарський журнал "Економіст". Він впровадив у себе дось у роді "тайної розвідки". За невеличку передплату читач одержує ряд інформацій і огляд подій, які зібрана згадана розвідка. Треба признати, що ця ініціатива мала дуже великий успіх, але ... не принесла жодної розв'язки.

Колі б думати про демократію поважно, треба було б, щоб усі уряди світу провели в життя російські домагання з 1917 року - покінчити з тайною політикою, - домагання, що його сама Росія найменше зберігала.

Колі в минулих тижнях журналіст писав багато й точно про формування "російського честового причіпка" в південному Тиролю, про англо-саську "тайну службу в Йославії", про сміливу політику Америки в Китаї, про подиву гідне об'єднання й обіцянки фашистських диктаторів Франка й Перона, - то його

першим відгуком було: опублікуймо це, бо ми, скорше чи пізніше, відчуємо наслідки такої тайної політики; відчуємо їх на власній шкірі, чи то в волячому однострою, чи як жертва бомбардувань..

Зрозуміло, що одна людина, або одна держава, не зможе побороти "тайного ярмаркування" в політиці. В такому випадку повинні злучитися всі, які "знають", що діється за кулісами політичного життя. Це зрозуміли вже світові вчені, які - за виїмком совітських - з'їхались у Парижі на конференцію "УНЕСКО". Вони рішили не задержувати в тайні наукових досягнень, а навпаки, ними взаємно вимінюватись. Я думаю, що з подібним ключем треба звернутися до державних мужів, журналістів, тайних агентів: "Покінчіть із тайними нарадами, тайними порозуміннями! Творіть міжнародну інформативну службу, якої єдиною ціллю було б викривати всі підземні інтриги! Перестаньте бавитися у "хованку" з масами, які, скорше чи пізніше, підуть за вами!"

Уявляю собі іронічну усмішку, якою приймуть чої слова прихильники "тайної політики". Я хочу тільки звернути їх увагу на те, що коли вони так далше поступатимуть, тоді "сіра людина" втратить довіря до них, як до політичних провідників".

ВСЯЧИНА

В е т о.

Останніми часами в часописах дуже часто зустрічаємося зо словом "вето". Що, власне, означає воно?

"Вето" походить від латинського діє слова "ветаре" /забороняти/ й означає "заборона". Цим коротким словом можна було в старинному Римі зіврати постанову народного трибуна, сенату. В державному праві розрізняемо дві форми вета: абсолютне, яке унеможивляє закон /постанову/ навсе, і суспензивне, що після якогось часу може затратити свою силу. В Англії корона має право ривального вета, але його не вживає. Також англійська Палата Лордів до 1911 року втішала правом спротиву проєктові закону, схваленому Палатою Громад. Але в цьому році цей привілей був обмежений законом, тав "ветобільд", до пересувної сили. Так, отже, Палата Лордів має силу проєкт закону стримати, але не виключити. І коли Палата Громад на трьох - одна по одній - сесіях видагне якийсь проєкт закону, він може бути без одобрення Палати Лордів предложений королеві й увійти в життя як закон. Правом вета користувалися окремі католицькі держави при виборах папи, щоб виключити даного небажаного кардинала від виборів. Поборьване церквою, це право вжила встанне Австрія в 1903 році.

В загальному, право вета, як і все інше в світі, можна розглядати з його добрих і лихих сторінок. Так, нпр, воно колись було роззаношлося в Польщі до тієї мри, що в 1652 році було введене в державі тав. "ліберум вето" /вільне забороняю/, на основі якого кожний один із послів мів своїм голосом знівечити постанову цілого сойму. Що це "право" дуже й дуже пильно - саме в некористі Польщі - було вживане, - видно вже бодаї із того, що до 1764 року, отже в сто років, з 55 соймових засідань не менше й не більше як 48 покінчилося нічим, якраз завдяки "вільному забороняю".

З цього можна легко зрозуміти, чому то право "вета" й сьогодні має багато противників серед людей, які дійсно турбуються про світовий мир. А пан Молотов як досі, не дав того роду людям причин переконатися в неправдивості їх переконань!..

Мурини в Америці.

На сторінках швайцарського часопису "Ді Вельтвохе" знаходимо цікаве інтерв'ю муринського письменника Річарда Врайта, славного повістю "Син цього краю", з тамашнім кореспондентом.

На ряд питань про становище чорних в Америці, що їх задає письменникові кореспондент, Врайт починає відповідати дійсно цікавими оповіданнями:

Негр, родом із французької Африки, учасник французьких визвольних змагань, за свої заслуги був висланий до Америки на студії. По чотирьох місяцях перебування в Америці, мурин-студент сказав

про проведення білих із чорними: "Гестапівський терор це грашка проти цього збого"... Зацікавлений кореспондент до-

минається ближчих поясень і мури- писемник дає такі, приблизно так: з Америки помітна розбіжність між идеологією та практикою її в житті, і то не тільки в відношенні до мури-н-англо-сая "зовсім серйозно думають про-дею вільності одиниці й готові за неї боротися", принаймні за свої власні права... В дійсності такий ідеалізм може розвиватися тільки на ґрунті поне-в-лення однієї раси другою. Так, нап-р, япон. признає нм, муринам, право віль-ного вибору, але в 80 в практиці 15 м-льонів чорних /на 130 мільйонів усього по-селення/ отримали тільки два місця в-конгресі. Людські права, ключі "воля й-д-вність" в американців інсууть тільки для білих, не для нас: Такого стану не-можли змінити й війна. Вправді, брак во-д-ствиків у час війни дозволив деяким муринам вибитися на краї становища, але таке тільки загострило відносини по війні, коли почали вертатися здемо-бідизовані біди й на своїх місцях праці позаставали чорних. У висліді - вісім випадків ліну чорних в одному місяці. Запрудження збільшили і здемобілізовані горні, що в війську звикли до доброго життя й до панування над білими. Вер-нувшись, вони не хочуть зректися набу-тих прав, приминитися до старих спосо-бів життя...

Кінчаючи свою розмову, Врایت гово-рять дослівно так: "Кожна одна людина має щось дороге серце: щину, дитину, коник поля, дім. Це позитивні сили, до яких мусимо від-кликатися, щоб знайти вихід із идеоло-гічної кризи. Ми не знаємо, що принесе нам майбутнє, і чим більше плануємо, тим більше розчаруємося. Нам не лиша-ється ніщо інше, як кидати шматки віру в людяність людини."

Кінчаючи свою розмову, Врایت гово-рять дослівно так: "Кожна одна людина має щось дороге серце: щину, дитину, коник поля, дім. Це позитивні сили, до яких мусимо від-кликатися, щоб знайти вихід із идеоло-гічної кризи. Ми не знаємо, що принесе нам майбутнє, і чим більше плануємо, тим більше розчаруємося. Нам не лиша-ється ніщо інше, як кидати шматки віру в людяність людини."

наплинули тисячі пакунків головно з харчами, які призначені для потерпі-лих у війні кобачі.

Також організація...

Не всі знають, що англійські бріджі-сти зорганізували в окремі товариства "Приятелі Бріджа" щодо звіту, проголо-шеного товариством, і відусмося, що приятелі бріджа в 1946 році влаштува-ли, крім інших, менших "преза", п'ять величавих конгресів. Решми з конгре-сів тривав чотири дні і втішався ве-ликою кількістю зібраних.

Тут треба зазначити, що англій-загалом вважають материком бріджа, а число членів вище згаданого товариства в Англії сягає суми кількох мільйонів

П О В І Д О М Л Е Н Н Я

За відомом та згодою Апостольського візитатора для українців в Італії, Пре-осв. Кир Івана Вучко, на терені табору створено учбове заведення "Інститут ім. св. Йосафата", щоб дати змогу бажаючим закінчити середньошкільні студії й одер-жати свідоцтво зрілості, яке упрямовало б їх до студій на університетах чи інших видих школах. Створений інститут затверджений Священною Конгрегацією для Східної Церкви в Римі.

У зв'язку з тим, дотеперішня 8. кл. української гімназії став 8. кл. гімна-зії при Інституті ім. св. Йосафата. Ва-жарчи на важкий стан очою до науки молоді, яка в одному шкільному році не може закінчити гімназію, отвирасться до-датково ще й 7. кл. гімназії. Ті, що її закінчать, одержать річні свідоцтва за-кінчення 7. класи й матимуть право корис-туватися будьякими середньошкільними учбовими заведеннями та змогу закінчити гімназієне навчання.

Створена гімназія з неокласичного типу.

До 7. кл. гімназії прийматиметься учнів із закінченням:

- а/. 6. кл. гімназії старого типу,
б/. 4. кл. гімназії нового типу,
в/. 8. кл. десятирічки,
г/. всіх тих, що не мають згаданих документів, але викакуть відповідним знанням перед іс-

питовою комісією. Рівночасно зарядкується додатковий аний до 8. кл. гімназії, у зв'язку з переменою типу, з гуманістичного на неокласичний.

- а/. 6. кл. можуть бути прийняті особи, що мають:
б/. 1. кл. ліцею нового типу,
в/. 9. кл. десятирічки,
г/. всі ті, що не мають згаданих документів, але викакуть відповідним знанням перед іспитовою комісією.

Відповідно умовитовані подання про прийняття до 7. та 8. клас склада-ти на руки п. мгр. Монцібовича Олександр.

Ректорат Інституту доложит усіх старань, щоб забезпечити учнів потріб-ним особистим приміщенням, кінечними харчами, /додатковим придом харчу-й учовинами, які дозволяли б вільний час використати дійсно на поширення їх знання.

Учаси запевнену опіку Священної Конгрегації й Апостольського Візитато-ра для українців в Італії й західній Європі та запевнення про допомогу Ко-манди Українського Табору, Ректорат Інституту сподіється в найближчому часі здобути потрібні засоби й почати правильну науку.

Про час іспитів, початок навча-ня та шкільні пляни /закінчення науки й т. і./ повідомиться всіх зацікавле-них своєчасно.

о. Емануїл Кордуба
ректор
Інституту ім. св. Йосафата

До відома читачів!

Оцим числом замикаємо свою видавни-чу діяльність на 1946 рік. Слідуюче число, замість 29. ч. м. ... появиться перед Святими, у грудчому 1947 році. Шановних пп. Дописувачів просимо надсилати матеріали до святочного чи-сла Редакція.

З ЖИТТЯ В ТАБОРІ

Свято "Просвіти"

В 78-му річницю заснування 1-ва "Просвіти" Ос'ед-нання Таборних Товариств "Просвіти" побало про влаштуван-ня ряду святкувань, однаково в Таборних Товариствах час-тин, як і загально в таборі.

Дня 6. 12 святкували: I-ий, III-ий, IV-ий, VII-ий вльоки й Робітничий муринь.

В програму святочних сходин I-го вльоку звійшли: реферат /п. Ревте/, хорова деклямація "ламенярі" - Фрака, деклямація "Вороття нам нема" - Б. Бори /п. Гак/, "Я не боюсь турми" - Коосинського /п. Савдик/, "В дорозі" - Б. Бори /Том-ків/, "Над Підкова" - Шевченка /п. Свірський/, дві народні й дві стрілецькі пісні, в виконанні струнной оркестри, під проводом п. Лесюка. Хор п. Волошука відспівав "Ой, з-за гори, з-за лиману". Сходини закінчилися просвітянським гимном "Сонце з високого неба".

В програму святкування III-го вльоку звійшли: ре-ферат /п. Кінаш/, дві гуцульські мелодії /гуцульська капе-ля, під проводом п. Джеренюка, танго "Мія белля", вальс "Одга" та дві в'язанки народніх пісень, у виконанні джаз-оркестри, під проводом п. Михайлівського.

На програму святочних сходин IV-го вльоку склалися: вступне слово /п. Онисько/, реферат /п. Крента/, деклямація "Просвіти" - Ониська /п. Федин/ та чотири пісні, в викона-ні хору п. Мельниченка.

VII-ий вльок виступів із святкуванням, що склалося з реферату /п. Цюдоляк/, деклямації "Не хилити нам голов" - А. К. /п. Тимків/ та гутірки на просвітянські теми, якою про-водив п. Бутрущенко.

Святкуванням Робітничого Куреня склалися з реферату /п. Луяков/, деклямації вірнів Б. Бори: "що нічого" /п. Тхір/ "В дорозі" /п. Мамаєр/, "Нам шлях" /п. Грушецький/, "Вітру" /п. Краваець/, "Ми" /п. Хмельовський/ та відспівання чотирьох пісень /хор, під проводом п. Волошука/.

Дня 7. 12. святкували: II-ий, V-ий, VI-ий, VIII-ий, Шкільний, Шевірецький вльоки й Варстатова Сотня.

До програми святкування II-го вльоку звійшли: рефе-рат /п. Куцуруда/ та деклямація "Ні, подо нарката" /п. Нали-вайко/.

Програма святкування V-го вльоку склалася з рефера-ту /п. Стегевич/ та деклямації "Посланиє" - Шевченка /п. Глушок/.

В VI-му вльоку реферат відчитав п. Самотулка, вірш "Святва" - Ромена продеклямував п. Білан, а струнна оркест-ра, під проводом п. Білика, відграва ряд в'язанок народніх.

стоїлецьких пісень та українських вальсів.

Святочні сходин VIII-го вльоку склалися з реферату /п. Петрушевич/, та сольогри на цимбалах /п. Кубчак/.

Роковини "Просвіти" Шкільний вльок вшанував сходи-чами, що склалися з реферату /п. Гавдяк/, двох в'язанок пі-сень у виконанні струнной оркестри п. Білика, й танку "Аркан" виконанні балетного гуртка.

З нагоди роковин, Варстатова Сотня влаштувала у своїй читальні гутірку на просвітянські теми. Гутіркою про-водив п. Стасів.

На програму свята в Пі-вльоку склалися: реферат /п. Лугувий/, деклямації: "Я під землі пройшов" - Петруше-нка /п. Мацьківський/, "Минають дні" - Шевченка /п. Кошан/, "За-росли шляхи терном" - Шевченка /п. Гоц/, "Серенада" Шуберта й "Ідеалія" - Ковала, у виконанні: п. Коваль /скрипка/, п. Без-носик /скрипка/ та п. Дашак /гітара/. Святкування закінчив хор "Б" відспіванням просвітянського гимну.

Табор вшанував роковини 8. 12., влаштуванням окремо-го вечора в залі Таборного Театру.

Програму свята розпочали з'єднані таборіві хорі /200 людей/, під батотою п. Пасіки, відспіванням гимну "Про-світи". Другою точкою була ядерна промова п. Ониська, на тему діяльності "Просвіти". Основною частиною святкування були мистецькі пописи окремих ТП. На програму цієї частини свя-та склалися деклямації: "Я не боюсь турми" в Коосинського /п. Савдик/, "Молитва" - Ромена /п. Білан/, "В дорозі" - Б. Бори /п. Мамаєр/, "Нам шлях" - Б. Бори /п. Грушецький/, "за-росли шляхи терном" - Шевченка /п. Гоц/, "Просвіти" - Ониська /п. Федик/, пісні: "Відлітали орли" / хор IV-го вльоку/, "СД, з-за гори чорна хмара", " Ми йдем вперед", "Де Дидиро", хор Робітничого вльоку, та "Засяло сонце" /з'єднані хорі: ре-презентативні "А" й "Б" та церковний, під батотою п. Пасіки, "Гуцульські мелодії" /гуцульська капеля III-го вльоку, танго та вальс /джаз-оркестра III-го вльоку, сольогра на цимбалах /п. Кубчак/, національні танки: "Гуцулка", "Аркан" /гуцульський балетний ансамбль III-го вльоку, мистецькі пописи перепіталося конференсієрком п. Глашка.

Після офіційного закінчення свята, командант тмао-ру звернувся до присутніх на зал з короткою промовою, в якій подав до відома декілька цікавих всток, зв'язаних з нашим недалеким майбутнім. Свою промову командант закінчив побажанням успіхів в майбутньому та словами віри в те, що 79-ту річницю заснування "Просвіти" будемо святкувати у здільненому Києві, Львові.

До.-Т.